

DUURZAAMHEID & ECONOMIE

Meer dan kleding

Nu we de zon wat vaker zien, krijgen veel mensen lentekriebels: dikke truien en vesten naar boven, weg met de winterkleding en ruimte maken voor de zomerse blouse en dunnere jurk of broek. De winkels lon-

ken met frisse kleuren en nieuwe modellen, en voor we het weten is de ruimte in de kast weer opgevuld met nieuwe aankopen.

Hoewel, nieuwe mode omdat het lente is? De laatste vijftien jaar kennen we een nieuw begrip in de modewereld: "fast fashion". Het is niet meer uitzonderlijk voor kledingmerken om twaalf collecties per jaar te maken. Bij een keten als Zara ligt een kledingstuk niet langer dan vier weken in de winkel. Deze kleding wordt steeds goedkoper, met als gevolg dat we meer en meer kleding kopen. Volgens MVO-Nederland heeft de gemiddelde Nederlander zeventig kledingstukken in de kast hangen, waarvan een groot deel nauwelijks wordt gedragen.

Deze snelle doorstroming van kleding blijft niet zonder gevolgen. Om de kostprijs te drukken, wordt er gezocht naar een zo goedkoop mogelijke plaats om de kledingstukken te laten maken. De beelden uit de textielfabrieken van Bangladesh en andere lageloonlanden zijn bekend: jonge vrouwen die lange dagen achter de naaimachine doorbrengen, met nauwelijks ruimte om vrije dagen op te nemen om hun familie te bezoeken. Hoewel dit al jaren bekend is, verbeteren hun werkomstandigheden in een heel laag tempo.

effecten op het milieu. Wanneer er bijvoorbeeld giftige verfstoffen worden geloosd in een rivier is de score uiteraard laag. Het economische punt bekijkt of er in de hele keten een eerlijke prijs wordt betaald.

Duurzaamheid gaat niet alleen over de manier waarop kleding wordt geproduceerd. Het gaat ook over kleding die lang meegaat. In de fast fashion wordt kleding verkocht die soms na drie keer wassen al uit model raakt en na een zeer korte draagtijd wordt afgedankt. We zien inmiddels een tegenbeweging opkomen waarbij gezocht wordt naar manieren om de levensduur van textiel te verlengen. Het Nederlandse bedrijf Mud Jeans heeft een leaseconcept geïntroduceerd, waarbij mensen weliswaar een jeans kopen, maar de katoen eigendom blijft van het bedrijf. Als mensen hun jeans niet meer dragen, kunnen ze deze terugsturen, waarna de jeans wordt hergebruikt of de vezels worden gerecycled tot een sweater.

In Amsterdam is drie maanden geleden de eerste kledingbibliotheek van start gegaan. Vanuit de gedachte dat veel mensen het prettig vinden regelmatig iets nieuws aan te trekken, maar dat het onwenselijk is om vervolgens veel ongebruikte kleding in de kast te hebben, is het idee ontstaan om net

Sommige kleding raakt al na drie keer wassen uit

Ook het milieu lijdt onder de kledingtrend van veel voor weinig. De kledingsector verbruikt wereldwijd, na de landbouw, het meeste water. Om 1 kilo katoen te telen is gemiddeld 8000 tot 10.000 liter water nodig. Concreet betekent dat 2700 liter water voor de productie van één T-shirt. Daarnaast worden er in de katoenteelt veel bestrijdingsmiddelen gebruikt. Volgens MVO-Nederland gaat het om een kwart van de wereldwijd gebruikte insecticiden en 10 procent van alle pesticiden. De textielindustrie veroorzaakt 10 procent van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Jaarlijks verdwijnt alleen al in Nederland 135 miljoen kilo textiel via het huishoudelijk afval in de verbrandingsoven.

Dit kan en moet anders. Als we naar de winkel gaan (of op internet shoppen) kunnen we kleding kopen die duurzaam en "fair" geproduceerd is. Een hulpmiddel hierbij is de "kledingchecker", ontwikkeld door Goedewaar en Co. Via de website check.goedewaar.nl kunnen we kleding op zowel merk als winkelketen zoeken en controleren op drie punten: sociaal, ecologisch en economisch. Sociaal gaat over arbeidsomstandigheden van de arbeiders en kijkt bijvoorbeeld of er kinderarbeid heeft plaatsgevonden. De score bij ecologisch gaat over

model

als bij boeken de kleding te lenen. Voor een vast bedrag per maand kunnen mensen een aantal items lenen en deze na een aantal weken weer terugbrengen. Ook de verkoop van tweedehands kleding is sterk in opkomst. Dit gebeurt allang niet meer vanuit wat muffig ruikende winkels met kleding die het net niet helemaal is. Her en der verrijzen zelfs op A-locaties in binnensteden winkels met tweedehands kleding van zeer goede kwaliteit en de mogelijkheid de kleding te vermaken.

Voor wie liever niet in kleding van anderen loopt, is de duurzaamste optie om eerlijke kleding te kopen en die te dragen tot het is versleten. Soms helpt een kleur- en stijladvies (ook voor mannen!) om kleding aan te schaffen die goed bij je past. Onze identiteit hoeven we niet te laten bepalen door de maandelijks wisselende mode. Het lichaam is immers heel wat meer dan de kleding.

.....
Dr. Martine Vonk werkt als lector ethiek en technologie bij Saxion Hogescholen. Reageren? rubriekforum@refdag.nl